~~Kristu u l-Maltin laqgħu l-kelma tiegħu, tgħammdu, saru nsara u kienu l-bidu tal-Knisja ta' Malta. U hekk naraw li għalkemm San Luqa ma jgħidilniex bid-dieher x'għamel San Pawl Malta, jagħtina xaqq dawl biex nifhmu li San Pawl ma għaddiex ittliet xhur tax-xitwa fil-għażż imma fix-xogħol, igħallem kull jum fejn kien miżmum bil-għassa u jilqa 'l kulħadd bħal missier 'l uliedu.~~

~~P.P. SAYDON~~

SAN PAWL: L-AKBAR XIEHED TA' KRISTU

Bħal ma l-iġfien għandhom il-boxxla li bis-saħħa tagħha l-imsefrin isibu t-triq fil-wesgħa bla tarf tal-ibħra, hekk ukoll il-bniedem għandu fih ir-raġuni li biha jagħraf it-tajjeb mill-ħażin, u is-sewwa mill-qerq, biex jagħmel il-ħaġa u jġenneb l-oħra.

Il-ġrajja ta' San Pawl kull ħadd jafha, għax tissemma dali fil-priedki u miktuba fil-Ktieb t'Egħmil l-Appostli, li hu ħafif għal qari, għax mimli bi ġrajjiet imżewqa. San Pawl kien *student* tal-aqwa skola ta' Ġerusalemm fi żmienu, u msieħeb fix-Xirka tal-Fariżin, imkabbar bih innifsu għal bost raġunijiet: għax kien għadu żagħżugħ; għax kien bin it-tajjeb; għax kien *Civis Romanus*, għax kien maħbub mill-Qassis il-Kbir (qisu l-Papa tal-Lhud), u ħwejjeġ bħal dawn. Kienet għadha kemm bdiet f'Ġerusalemm ix-Xiżma (minn għala l-Lhud) ta' dawk li jgħidulhom Insara, li għadd kbir minnhom, San Pawl qabadhom u telaqhom f'idejn il-għassa; u billi oħrajn ħarbu u xterdu, biex jinħabb aktar mall-Qassis il-Kbir, mar jaqbad minn dawk ukoll u jeħodhom marbuta lejn Ġerusalemm. Biex juri kemm kien ħarrieqi għal-Liġi, ma marx jaqbad minn dawk li kienu fil-qrib, fil-Jeħudija u s-Samarija, imma f'Damasku, fis-Surija, fil-bgħid.

U kif kien qorob lejn Damasku, imħejji biex jaħfen l-Insara, f'daqqa waħda l-boxxla daritlu. U mhux biss telaq l-Insara għal riħhom, imma saħansitra hu qaleb Nisrani, u ftit wara beda jaħdem, b'ħiltu u b'saħħtu kollha biex jagħmel Insara lill-oħrajn.

Issa jekk toqgħod taħseb u tirraġuna: x'kienet il-ħtija li San Pawl f'daqqa qaleb hekk? Għaliex sar Nisrani huwa n-nifsu? Nistgħu nafu l-għaliex? San Pietru nafu għaliex mar ma' Ġesù, biex isir ras kbira, meta, minn għalih, Ġesù kellu jilħaq Sultan tal- Lhudija (ara Matt. XIX, 27-30). San Ġakbu u San Ġwann nafu wkoll għaliex marru ma' Ġesù: biex joqogħdu wieħed kull naħa tiegħu, meta jilħaq Sultan (ara Matt. XX, 20-24). Imma lil San Pawl x'ġiegħlu jaqleb? Ma kienx jeħtieġ ġid, għax kellu; ma kienx irid ġieh, għax kellu wkoll. Għal fejn mela? Dan li wieħed jixtieq jaf.

Din il-mistoqsija qadima ħafna għax saħansitra l-Insara Lhud dawk li kienu jgħidulhom Għebjonin, taw tifsira ta' dan kif deher lilhom; qalu li San Pawl sar Nisrani biex jinki lill-Qassis il-Kbir talli ma riedx iżewġu lil bintu, (ara Sant'Epifanju, "Adversus Haereses", XXX, 16, imsemmija wkoll minn Ricciotti, "Paolo Apostolo," faċċata 101, nota). Imma

kieku stennew ftit l-Għebjonin, din it-tifsira ma kienux jaqalgħuha, għax San Pawl għal Ġesù għadda snin twal ta' tbatija kbira. Kif jista' jkun li jibqa' jinħaqar biex jinki lil-Qassis il-Kbir, ħafna snin wara li l-Qassis l-Kbir, kien miet? U kieku San Pawl ried jiżżewweġ, żagħżugħ għani u mitgħallem kif kien, kien sejjer ma jsibx tifla għal qalbu, mill-aħjar li kien hemm f'Ġerusalem?

Il-fehma tal-Għebjonin, għall-ewwel li ħarġuha, kien fiha naqra sens. Imma l-fehmiet tal-materjalisti ta' daż-żmien, anqas huma ta' min iħares lejhom. Jgħidu li San Pawl tah tal-qamar fit-triq ta' Damasku, u ħaseb li deherlu Kristu; imma min ikun marid b'tal-qamar hu n-nifsu ma jkunx jaf? Kif emmen daqshekk, u għadda xi tletin sena f'dik il-moħqrija kollha (ara l-Ittra II lil Korintin, XI, 21-29) għax ħolom li deherlu Kristu waqt ħass ħażin? Jibqa' mpressjonat xi siegħa, jew l-aqwa ġurnata, iwa; imma tletin sena ma jistax ikun. Oħrajn jgħidu li qaleb għax kien minn qabel iħoss kemm kien jagħmel ħażin jaħqar lill-Insara, u fit-triq ta' Damasku ma felaħx jaħmel aktar u għamel 'break down'. Mela għaliex fil-Ktieb tal-Appostli ma kitbux hekk? Għax hu ma kitebx hekk kull meta isemmi l-ġrajja fl-Ittra tiegħu? (I Kor. IX, 1: u XV 8; II Kor. IV, 6; Gal. I. 12; eċċ.) Kieku l-ġrajja nkitbet hekk kienet tkun tajba u sabiħa xorta waħda.

Il-minnu, mela, hu dak li hemm miktub fil-Ktieb ta' Egħmil l-Appostli: li San Pawl biddel ħajtu u qaleb nisrani għax kellmu u ċanfru sidna Ġesù Kristu; u kellmu bħal Alla, minn ġewwa s-sħab qalb il-beraq u s-sajjetti. U l-għajta lil San Pawl kienet ta' xorta waħda bħal l-għajta fuq is-salib: *Xawl, Xawl, lamma għażżabtni?*, donu Ġesù ried jgħaqqad l-ewwel kelma ta' San Pawl ma' l-aħħar tiegħu: *Heli, Heli lamma żabahtni?*

San Pawl, mela, bil-persważjoni sħiħa li wera tad-Divinità ta' Ġesù, persważjoni li swietlu t-telfa ta' kull xorta ta' ġid tad-dinja, u minn fuq kienet il-ħtija li għadda żmien twil fost moħqrija liema bħala (ara kif fuq dan kif għedna qabel, fisser hu n-nifsu fit-Tieni Ittra lil Korentin, XI, 21-29) hu l-akbar xiehed ta' Ġesù Kristu. Raġel bħal ma kien San Pawl, għaref u mweġġaħ u għani, u kif kieku ngħidu llum "up to date" f'kollox, la darba emmen, kellu raġuni sħiħa biex jemmen. U la kien hemm raġuni għalih, hemm ukoll raġuni għalina, u b'rasna jdur jekk ma nemmnux.

Lu.

QWIEL TA' SAN PAWL

Mnemonevete oti ete khoris Khristou, elpida me ekhontes, kai atheoi en to kosmo. Iftakru li kontu mingħajr Kristu, mingħajr tama, u mingħajr Alla, fid-dinja (Efesin, II, 11-12).

* * *

Evkharisto to Theo epi pasi mneia ymon, pepoithos oti o enarxamenos en ymin ergon agathon, epitelesei akhri emeras Khristou Iesou. Nixżi ħajr 'l Alla fuq kull tifkira tagħkom, u nittama li Dak li beda fikom l-egħmil it-tajjeb, itemmu għal Jum ta' Kristu Ġesù. (Lil Filippin, I, 3-6).